

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3451/2021. (X. 25.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint másodfokú bíróság Kf.VII.39.321/2020/4. számú végzése, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VII.37.083/2021/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Tettrekész Magyar Rendőrség Szakszervezete, képviseli: dr. Balázs Ildikó főtitkár) útján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, melyben a Kúria mint másodfokú bíróság Kf.VII.39.321/2020/4. számú végzése, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VII.37.083/2021/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és – utóbbinak a Győri Törvényszék 6.K.700.422/2020/6. számú ítéletére is kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a támadott bírósági határozatok sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, továbbá 28. cikkét.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a bírósági határozatokban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] 2.1. Az indítványozó (a bírósági eljárás felperese) rendőrként járőr beosztásban teljesített szolgálatot 2017. júliusától. Szolgálati ideje alatt 2018. szeptember 18-án szolgálati gépkocsival tolatás közben jelzőtáblának ütközött. Az indítványozó felelősségét nem vitatta, így az elsőfokú szerv határozatával egyszerűsített eljárásban 20 000 Ft pénzbírság fenytést szabott ki rá. A határozat ellen az indítványozó panasszal élt, melyet a másodfokú hatóság (a bírósági eljárás alperese) elutasított.
- [4] Az indítványozó a fenytést tartalmazó, valamint a panaszát elutasító határozattal szemben bírósághoz fordult, keresetét azonban a Győri Törvényszék 6.K.700.422/2020/6. számú ítéletével elutasította. Az ítélet jogorvoslati tájékoztatása szerint az ítélet ellen fellebbezésnek volt helye, melyet az indokolás szerint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 99. § (1) bekezdése biztosított (lásd: ítélet indokolásának [39] bekezdése). A törvényszék ítélete ellen az indítványozó fellebbezést terjesztett elő, melyben az ítélet megváltoztatását és kereseti kérelmének való helyt adást kérte.
- [5] 2.2. A Kúria – az indítványozó által támadott Kf.VII.39.321/2020/4. számú végzésével – az elsőfokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezést és a per teljes iratanyagát visszaküldte a Győri Törvényszékre azzal, hogy az ítélet téves jogorvoslati kioktatása miatt szükséges intézkedéseket tegye meg.
- [6] A végzés indokolása szerint a Kp. 2020. április 1-jétől hatályos 99. § (2) bekezdése meghatározza, hogy mely esetekben van helye fellebbezésnek, azonban az alapul fekvő per nem ilyen, így az elsőfokú bíróság az indítványozónak tévesen biztosított fellebbezési jogot a döntésével szemben, mert az ítélet meghozatalának időpontjában nem volt olyan jogszabályi rendelkezés hatályban, mely a fellebbezést lehetővé tette. A Kúria hangsúlyozta azt is, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének, valamint a Kp. 115. §-ának megfelelően jogorvoslati jogát a fél nem veszítheti el, az Alaptörvény pedig megköveteli, hogy a jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem hatékony legyen. Erre tekintettel a Kúria az elsőfokú bíróságot ítélete jogorvoslati tájékoztatása kijavítására hívta fel, valamint kötelezte az elsőfokú bíróságot, hogy a korábbi téves jogorvoslati kioktatás miatt a peres feleket tájékoztassa arról, hogy az ítélet ellen felülvizsgálatnak van helye.
- [7] 2.3. A Győri Törvényszék 6.K.700.422/2020/11. számú végzésével – hivatkozva a Kúria Kf.VII.39.321/2020/4. számú végzésére – felhívta az indítványozót, hogy 15 napon belül nyilatkozzon, hogy fellebbezését felülvizs-

gálai kérelemként fenntartja-e; továbbá figyelmeztette az indítványozót, hogy amennyiben a felhívásra nem nyilatkozik, úgy tekinti, hogy a beadványát nem kéri felülvizsgálati kérelemként elbírálni. Az indítványozó a fentiekre tekintettel kérte fellebbezése felülvizsgálati kérelemkénti elbírálását.

- [8] 2.4. A Kúria Kfv.VII.37.083/2021/3. számú végzésével az indítványozó felülvizsgálati kérelmét visszautasította. Végzése indokolásában a Kp. 3. § (3) bekezdésére, a 115. § (2) bekezdésére, és a 118. § (1) bekezdésére utalva kifejtette, hogy az indítványozó a felülvizsgálat befogadásának indokát nem jelölte meg. Hangsúlyozta, hogy a Kp. megjelölt rendelkezéseinek, valamint a Kúria gyakorlatának is megfelelően a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél kötelessége, hogy megjelölje azt az okot, mely alapján kérelme befogadható; a Kúria a jogerős ítélettel kapcsolatban állított jogszabálysértéseket is csak a befogadási okokkal összefüggésben vizsgálhatja. Mivel az indítványozó a felülvizsgálati kérelmében ilyen okot nem jelölt meg, a Kúria a felülvizsgálati kérelmet visszautasította.
- [9] 3. Az indítványozó a fenti előzményeket követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát, melyben a Kúria mint másodfokú bíróság Kf.VII.39.321/2020/4. számú végzése, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VII.37.083/2021/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és – utóbbinak a Győri Törvényszék 6.K.700.422/2020/6. számú ítéletére is kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérte.
- [10] Az indítványozó álláspontja szerint a bírósági eljárás során sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírósági eljáráshoz való joga, mert a Kúria nem a tartalma szerint bírálta el a felülvizsgálati kérelmét, és mert a törvényszék – a jogorvoslatra vonatkozó téves tájékoztatás után – csak nyilatkozattételre hívta fel őt, hiánypótlásra nem. Nézete szerint a felülvizsgálati kérelem tartalmi szempontú vizsgálata esetén a kérelem érdemi elbírálásának lett volna helye.
- [11] A fentiekén túl az észszerű időn belüli elbírálás elvével is ellentétesnek tartja az indítványozó a bírósági döntéseket, mert a törvényszék a sérelmezett ítéletet a kereset benyújtását követően 16 hónap elteltével, míg a Kúria az eljárást lezáró végzését a kereset benyújtásához képest 25 hónap elteltével hozta meg.
- [12] 4. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [13] Az Alkotmánybíróság vizsgálata eredményeként megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [14] 4.1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megállapította, hogy az indítványozó a Győri Törvényszék 6.K.700.422/2020/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is kérte, azonban annak alaptörvény-ellenességére vonatkozóan semmilyen alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem adott elő. E tekintetben tehát az alkotmányjogi panasz a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt kritériumainak nem felel meg, így azt az Alkotmánybíróság a törvényszék ítéletének állított alaptörvény-ellenességét érdemben nem vizsgálhatta.
- [15] 4.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30];, illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [16] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy következetes gyakorlata szerint a tisztességes bírósági eljárás alapjoga nem teremthet alapot arra, hogy a bírósági szervezet felett hagyományos, negyedfokú jogorvoslati fórumként járjon el [3352/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]]. A jogszabályokat a bíróságok

értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Önmagukban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések ugyanis nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére [3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]]. A bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak, ugyanis az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is kizárólag az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazza [lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]].

- [17] 4.3. Az ismertetett gyakorlatának megfelelően az Alkotmánybíróságnak arra a kérdésre kellett választ adnia az indítvány alapján, hogy a támadott bírósági döntések a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot sértik-e azáltal, hogy a nyilatkozattételre felhívó végzésében a törvényszék az indítványozót nem tájékoztatta, hogy fellebbezéseként benyújtott beadványa a felülvizsgálati kérelem formai követelményeinek nem tesz eleget, és nem hívta fel hiánypótlásra.
- [18] Az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg. A törvényszék nyilatkozattételre felhívó – nem vitásan szűkszavú – végzésében visszautalt a Kúria Kf.VII.39.321/2020/4. számú másodfokú végzésére, mely a kézbesítési igazolás tanúsága szerint az indítványozó részére kézbesítésre került. A végzés indokolása kellő alapos-sággal tartalmazza a jogorvoslatihoz való jog érvényesíthetősége érdekében szükséges tájékoztatást, mely alapján a peres fél tisztában kell, hogy legyen azzal, hogy kérelme felülvizsgálati kérelemként, rendkívüli jogorvoslati eljárás keretében bírálható el. A Kúria felülvizsgálati bíróságként hozott végzésében kiemelte, hogy a törvényszék a téves jogorvoslati kioktatást 2020. december 15-én kelt végzésével kijavította. Az indítványozó panasza indokolásában arra hivatkozott, hogy felülvizsgálati kérelmében – szemben a támadott végzésben foglaltakkal – a Kp. 118. § (1) bekezdésében rögzített befogadási okokat előadta. Az Alkotmánybíróság rámutat: az indítványozó alkotmányjogi panasza indokolásában amellet sorakoztatott fel érveket, hogy a felülvizsgálati kérelmében a Kúria által hiányolt befogadási okok tartalmilag jelen vannak. Az indítvány tehát lényegileg arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság az indítványozó felülvizsgálati kérelmében foglaltakat a Kúria felülvizsgálati eljárás során hozott végzésében megfogalmazott álláspontjától különbözően értelmezze, azaz a Kúriától eltérően értékelje a felülvizsgálati kérelemben foglalt befogadási okokat, azok meglétét vagy hiányát, ezek értékelése azonban a jogalkalmazó, nem pedig az Alkotmánybíróság feladata.
- [19] Az Alkotmánybíróság mindazonáltal megjegyzi: a Kp. – a Kúria másodfokú végzésében is hivatkozott – 2. § (3) bekezdésének megfelelően kötelezte a törvényszéket a téves jogorvoslati kioktatás kijavítására. A Kp. a fentieket meghaladó tájékoztatási kötelezettséget azonban kizárólag a jogi képviselő nélkül eljáró fél számára ír elő [lásd: Kp. 2. § (7) bekezdés], azonban a Kp. 27. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a Kúria előtt a jogi képviselő kötelező. A Kp. 3. § (3) bekezdése továbbá előírja, hogy a jogvita elbírálásához szükséges tények feltárása, az alátámasztásukra szolgáló adatok és bizonyítékok rendelkezésre bocsátása – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a feleket terheli.
- [20] 4.4. Az indítványozó az eljárás elhúzódását is alaptörvény-ellenesnek tartotta. Az Alkotmánybíróság a bírósági eljárások észszerű határidőben való befejezésének követelményével összefüggésben korábban már kifejtette, hogy a számára jelenleg rendelkezésre álló jogkövetkezmények alkalmazása nem nyújt lehetőséget a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog e részkövetelménye sérelmének orvoslására. Ilyen esetekben ugyanis a bírói döntés megsemmisítése csak a bírósági eljárás újrakezdését, ami pedig az eljárás további elhúzódását eredményezné. Éppen ezért amennyiben az Alkotmánybíróság megállapítja az eljárás elhúzódását, az csak morális elégtételt jelenthet az indítványozó számára {elsőként lásd: 3024/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [18]–[20]; továbbá: 3078/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [21]; 3209/2017. (IX. 13.) AB határozat, Indokolás [35]; 3294/2017. (XI. 20.) AB végzés, Indokolás [18]}. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló konkrét ügyet figyelembe véve az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az eljárás elhúzódása és ezáltal a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kétegye az adott eljárásban nem merült fel.
- [21] 4.5. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog vélt sérelmén keresztül a vele szemben hozott bírói döntések törvényességi és nem alkotmányossági kritikáját fogalmazta meg. Az Alkotmánybíróság szerint az alkotmányjogi panaszban rögzített érvek nem alkalmasak arra, hogy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kétegyét felvessék vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést megalapozzanak.

[22] 5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában, valamint az 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában foglalt követelményeknek, ezért nem fogadható be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2021. október 12.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/742/2021.

